

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

Факультет № 2

Кафедра соціальних та економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Стратегічне управління та фінансова санація»

вибіркових компонент освітньої програми
першого рівня вищої освіти

071 Облік і оподаткування (Облікова аналітика)

Вінниця 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 2
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціальних та економічних дисциплін
(протокол від 29.08.2023 р. № 7).

Розробник:

1. Доц. кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2, к.е.н.,
доц. Павленко Н.В.

Рецензенти:

1. Декан факультету економічних відносин та фінансів Державного
біотехнологічного університету, д.е.н., проф. Ларіна Т.Ф.
2. Завідувач кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2
ХНУВС, к.е.н., доц. Ткаченко С.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 13	07 «Управління та адміністрування» 071 «Облік і оподаткування» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс - 3 Семестр - 5 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 30; Практичні заняття – 30; Самостійна робота – 60; Індивідуальні завдання: Реферат – 1 (5 семестр).		Лекції – 0; Практичні заняття – 0; Самостійна робота – 0.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Стратегічне управління та фінансова санація» – оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними теоретичними основами стратегічного менеджменту та практичними навичками прийняття стратегічних рішень у процесі управління діяльністю та розвитком підприємств, а також формування систематизованих знань, умінь та навичок щодо управління фінансовою санацією та фінансового забезпечення ліквідації підприємств.

Завдання дисципліни «Стратегічне управління та фінансова санація» :

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із сутністю, основними поняттями і категоріями стратегічного менеджменту;
- формування розуміння змісту процесів та технології стратегічного менеджменту;
- ознайомлення з видами стратегій підприємства;
- набуття практичних навичок з питань оцінки внутрішнього і зовнішнього оточення, визначення стратегічних цілей, розробки стратегії, формування стратегічного плану, організації стратегічного планування, оцінки діючої стратегії, її контролю при впровадженні, мотивування працівників в процесі реалізації стратегічних рішень;
- засвоєння сучасної концепції управління діяльністю підприємства в умовах кризи;

- отримання навиків розпізнавання ознак та видів кризи, встановлення факторів їх виникнення;
- формування стратегічного бачення, вміння проводити та оцінювати загрози кризи, обирати стратегічну поведінку підприємства;
- формування уявлення про економіко-правові засади банкрутства, санації та ліквідації підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки: опанування дисципліни «Стратегічне управління та фінансова санація» ґрунтується на категоріях, засвоєних під час вивчення дисципліни «Фінанси підприємства», «Фінанси і кредит», «Господарське право» і, в свою чергу, дає необхідні знання для подальшого вивчення фінансово-економічного аналізу, управління бізнес-процесами, управлінського обліку, ризикології та інших економічних дисциплін.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- сучасні підходи до стратегічного управління організацією;
- стратегії розвитку організацій;
- методи аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- процес розроблення та реалізації стратегій організацій;
- основні види фінансових стратегій організацій;
- стратегії антикризового менеджменту;
- процедури, що застосовують до боржника у справах про банкрутство;
- процедуру фінансової санації підприємства;
- фінансові процедури процесу ліквідації під час банкрутства підприємств;
- методи реструктуризації активів та пасивів підприємства під час фінансової санації;

вміти:

- формувати місію і стратегічне бачення підприємства;
- визначати систему цілей підприємства;
- здійснювати стратегічний аналіз зовнішнього середовища організацій;
- здійснювати стратегічний аналіз внутрішнього середовища організацій;
- розробляти стратегії підприємства;
- організовувати процес реалізації стратегії;
- розробляти антикризову програму діяльності підприємства;
- вміти застосовувати методи реструктуризації активів та пасивів підприємства.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування

	або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
	ЗК7	Здатність бути критичним та самокритичним
	ЗК8	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	ЗК12	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК8	Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів
	СК9	Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування
	СК15	Здатність демонструвати розуміння процесу розробки та прийняття господарських і фінансових рішень у ході діяльності підприємств, а також особливостей функціонування підприємств в сучасних умовах господарювання

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА №1. СУТНІСТЬ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність управління. Відмінність менеджменту та управління. Об'єкт управління. Суб'єкт управління. Сутність керівництва. Відмінність між менеджером та підприємцем.

Принципи менеджменту. Структурно-функціональні принципи. Загальні принципи. Принципи корпоративного управління.

Функції менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Методологічні і спеціальні функції менеджменту. Механізм реалізації спеціальних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Методи менеджменту. Сутність та класифікація методів менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту.

ТЕМА №2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Поняття організації. Загальні характеристики організацій. Класифікація організацій. Організація як відкрита система. Етапи життєвого циклу організації.

Типи організацій в Україні. Види господарських товариств. Види об'єднань підприємств.

Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.

ТЕМА №3. ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Сутність процесу управління. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій. Особливості процесу управління. Управлінський цикл. Управлінська модель «Цикл Шухарта-Демінга». Управлінські процедури.

Управлінські рішення у менеджменті. Умови прийняття управлінських рішень. Етапи прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Технологія прийняття управлінських рішень. Підходи до прийняття рішень. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Якість управлінських рішень.

Значення інформації в управлінні організацією. Інформація, її види та роль у менеджменті. Публічна інформація та відомості з обмеженим доступом.

ТЕМА №4. ПЛАНУВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутність і зміст планування як функції менеджменту. Сутність плану. Відмінність між плануванням та прогнозуванням. Важливість планування для діяльності організації. Види планування. Класифікація планів організації. Послідовність процесу планування в організації. Політика, процедура та правило.

Цілі організації як внутрішня змінна. Цілі організації та їх характеристики (критерії СМАРТ). Класифікація цілей та задач організації. Принцип Парето та метод АБВ-аналізу. Управлінське дослідження сильних та слабких сторін організації. Інструменти планування. Процес постановки цілей: традиційний підхід та метод управління за цілями.

ТЕМА №5. ОРГАНІЗУВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутність функції організування. Горизонтальний та вертикальний розподіл праці. Види робочих завдань.

Повноваження, обов'язки, відповідальність. Категорії організаційних повноважень, функціональних обов'язків, управлінської та функціональної

відповідальності. Класифікація повноважень: лінійні, функціональні, лінійно-функціональні та апаратні повноваження. Процес делегування повноважень.

Побудова організаційних структур. Департаменталізація. Види організаційних структур та їх характеристика.

ТЕМА №6. МОТИВУВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Поняття мотивування. Зміст функції мотивування. Завдання функції мотивування. Види мотивації персоналу.

Стадії мотиваційного процесу. Елементи мотиваційного процесу.

Методи мотивації персоналу. Методи задоволення основних потреб персоналу організації. Матеріальне стимулювання. Морально-психологічні методи мотивації. Управління винагородою. Критика підлеглих. Покарання підлеглих.

ТЕМА №7. КОНТРОЛЮВАННЯ І РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНІ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

Контролювання як загальна функція менеджменту. Поняття контролювання та його місце в системі управління. Етапи процесу контролювання. Види управлінського контролю. Методи контролю персоналу. Принципи функції контролювання. Методи подолання опору контролю.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Зміст функції регулювання. Етапи процесу регулювання. Види регулювання.

ТЕМА №8. СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ

Сутність і зміст стратегічного менеджменту організації. Значення стратегічного менеджменту для результативності організації. Порівняльна характеристика стратегічного й оперативного управління. Рівні розроблення стратегій розвитку організації: стратегічна піраміда.

Класифікація стратегій розвитку організацій. Стратегія низьких витрат. Стратегія диференціації. Стратегія фокусування. Стратегії інтеграції. Стратегії диверсифікації. Функціональні стратегії підприємств.

ТЕМА №9. ПРОЦЕС РОЗРОБЛЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Аналіз середовища організації. Зовнішній аналіз. Глобальні фактори. Аналіз галузевого ринку. Внутрішній аналіз.

Формулювання місії і стратегічних цілей. Вимоги до формулювання місії та цілей. Значення правильного визначення цілей для управління організацією.

Вибір і оцінка стратегій. Усвідомлення поточної стратегії. Аналіз портфеля бізнесів підприємства. Матриці, які найчастіше використовуються при аналізі бізнес-портфеля підприємства. Вибір нової стратегії підприємства.

Реалізація стратегії та контроль за нею. Етапи реалізації стратегії. Приведення організаційної структури підприємства у відповідності з обраною стратегією. Основні причини опору організаційним змінам з боку персоналу.

Стратегії подолання опору організаційним змінам. Контроль виконання стратегії. Елементи системи стратегічного контролю.

ТЕМА №10. ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ

Економічна сутність фінансової стратегії. Основні принципи фінансової стратегії. Складові фінансової стратегії. Етапи процесу розробки та реалізації фінансової стратегії.

Операційні фінансові стратегії. Стратегія формування оборотних активів підприємства. Емісійна стратегія підприємства. Дивідендна стратегія підприємства. Стратегія управління фінансовими ризиками.

ТЕМА №11. АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВА

Криза підприємства: економічний зміст та характеристики. Загальна та локальна криза. Зовнішні та внутрішні чинники виникнення криз на підприємстві.

Економічна сутність антикризового менеджменту. Етапи антикризового менеджменту. Стратегії антикризового менеджменту.

Механізми фінансової стабілізації та реалізації антикризового менеджменту. Класифікація антикризових інструментів. Антикризова програма діяльності підприємства. Реалізація політики антикризового фінансового управління.

ТЕМА №12. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ БАНКРУТСТВА, САНАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Економічна сутність банкрутства. Зовнішні ознаки банкрутства. Види банкрутства.

Відкриття провадження у справі про банкрутство. Процесуальні та матеріально-правові підстави для відкриття провадження у справі про банкрутство. Ознаки загрози неплатоспроможності. Відповідальність керівника боржника. Ознаки доведення до банкрутства. Неплатоспроможність фізичної особи–підприємця.

Процедури, що застосовують до боржника у справах про банкрутство. Розпорядження майном боржника. Санація боржника. Ліквідація банкрута. Етапи ліквідації юридичної особи.

Фінансові процедури процесу ліквідації під час банкрутства підприємств. Групи кредиторів. Черги задоволення вимог кредиторів.

ТЕМА №13. ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ТА ДЖЕРЕЛА ЇЇ ФІНАНСУВАННЯ

Процедура фінансової санації підприємства. Заходи щодо відновлення платоспроможності боржника. Види фінансової санації. Залучення фінансових ресурсів із внутрішніх і зовнішніх джерел.

Реструктуризація активів підприємства. Напрями мобілізації внутрішніх резервів підприємства. Реструктуризація активів. Форми рефінансування

дебіторської заборгованості. Напрями зменшення (заморожування витрат). Напрями збільшення виручки від реалізації.

Реструктуризація пасивів підприємства. Сутність санації балансу. Сутність, складові та призначення санаційного прибутку. Зменшення статутного капіталу підприємств із метою проведення санаційних заходів. Методи зменшення статутного капіталу. Відновлення платоспроможності боржника шляхом збільшення статутного капіталу боржника. Фінансова участь кредиторів у санації боржників. Державна фінансова допомога під час санації.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5							
Тема № 1. Сутність та методологічні основи менеджменту.	16	4	4			8	
Тема № 2. Організація як об'єкт управління.	8	2	2			4	
Тема № 3. Процес управління організацією.	8	2	2			4	
Тема № 4. Планування як загальна функція менеджменту.	8	2	2			4	
Тема № 5. Організування як загальна функція менеджменту.	8	2	2			4	
Тема № 6. Мотивування як загальна функція менеджменту.	8	2	2			4	
Тема № 7. Контролювання і регулювання як загальні функції менеджменту.	8	2	2			4	
Тема № 8. Стратегічний менеджмент організації.	8	2	2			4	
Тема № 9. Процес розроблення і реалізації стратегії.	16	4	4			8	
Тема № 10. Фінансова стратегія підприємства як засіб запобігання банкрутству.	8	2	2			4	
Тема № 11. Антикризовий менеджмент підприємства.	8	2	2			4	
Тема № 12. Економіко-правові засади банкрутства, санації та ліквідації	8	2	2			4	

підприємств.							
Тема № 13. Фінансова санація та джерела її фінансування.	8	2	2			4	
Всього за семестр № 5:	120	30	30			60	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література
Тема № 1. Сутність та методологічні основи менеджменту.		
	Історія розвитку менеджменту.	[3, с. 26-33]
Тема № 2. Організація як об'єкт управління.		
	Концепції життєвого циклу організації.	[3, с. 37-38]
Тема № 3. Процес управління організацією.		
	Технологія менеджменту.	[3, с. 49-52]
Тема № 4. Планування як загальна функція менеджменту.		
	Загальна характеристика бізнес-планування.	[3, с. 64-66]
Тема № 5. Організування як загальна функція менеджменту.		
	Схеми побудови структур управління.	[3, с. 72-79]
Тема № 6. Мотивування як загальна функція менеджменту.		
	Теорії мотивації.	[3, с. 81-88]
Тема № 7. Контролювання і регулювання як загальні функції менеджменту.		
	Психологічні аспекти контролю.	[3, с. 98-100]
Тема № 8. Стратегічний менеджмент організації.		
	Види стратегічного управління.	[4, с. 142-152]
Тема № 9. Процес розроблення і реалізації стратегії.		
	Фактори, що впливають на визначення стратегічних цілей.	[4, с. 79-84]
Тема № 10. Фінансова стратегія підприємства як засіб запобігання банкрутству.		
	Методи та інструменти розроблення фінансової стратегії	[5, с. 176-182]
Тема № 11. Антикризовий менеджмент підприємства.		
	Зовнішні та внутрішні чинники виникнення криз на підприємстві.	[5, с. 33-37]
Тема № 12. Економіко-правові засади банкрутства, санації та ліквідації підприємств.		
	Ліквідаційна процедура.	[5, с. 164-168]

	Тема № 13. Фінансова санація та джерела її фінансування.	
	Сутність санації балансу та призначення санаційного прибутку.	[5, с. 239-243]

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Роль менеджменту в організації бізнесу.
2. Закони, закономірності та принципи менеджменту.
3. Організаційно-адміністративні методи менеджменту.
4. Сутність, роль та особливості використання економічних методів в управлінні.
5. Типи підприємств в Україні.
6. Економічні теорії організації.
7. Сутність і основні елементи культури організації.
8. Етапи діагнозу проблеми в процесі прийняття рішення.
9. Критерії якості інформаційних матеріалів.
10. Фактори, що визначають якість прийнятого рішення.
11. Компоненти організаційного планування.
12. Процес вибору цілей організації та шляхи їх досягнення.
13. Управлінські дослідження внутрішніх сильних і слабких сторін організації.
14. Обґрунтування скалярного процесу в організації діяльності підприємства.
15. Паралельні повноваження усередині апарату управління.
16. Переваги та недоліки різних типів організаційних структур управління.
17. Теорія очікувань Віктора Врума і застосування її в практиці управління.
18. Теорія справедливості і застосування її в практиці управління.
19. Засоби мотиваційного впливу.
20. Інструменти регулювання діяльності підприємства.
21. Способи підвищення дієвості та надійності контролю.
22. Причини опору контролю та способи його подолання.
23. Інноваційна стратегія підприємства.
24. Виробнича стратегія підприємства.
25. Кадрова стратегія підприємства.
26. Моделі стратегічного рішення.
27. Матриця GE/Mc Kinsey для аналізу привабливості галузі та конкурентної позиції.
28. Методика вибору нової стратегії підприємства.
29. Бар'єри стратегічного планування на підприємствах України.

30. Необхідність існування альтернативних (резервних) планів та особливості їх розроблення та застосування.
31. Місце бюджетів у системі стратегічного планування.
32. Розробка операційних фінансових стратегій.
33. Розробка системи організаційно-економічних заходів із забезпечення реалізації фінансової стратегії.
34. Стратегія управління фінансовими ризиками.
35. Антикризовий фінансовий менеджмент підприємств.
36. Антикризове фінансове управління та інформаційна асиметрія.
37. Вплив макроекономічних факторів на кризу підприємств.
38. Особливості санації і банкрутства підприємств з урахуванням сфери діяльності.
39. Комплексна оцінка фінансового стану фірми та прогнозування можливості її банкрутства.
40. Методика діагностики банкрутства, що діє в Україні.
41. Порівняльна характеристика методик, що використовуються для оцінки санаційної спроможності підприємства.
42. Визначення потреби в капіталі для фінансування антикризових заходів.
43. Управління витратами та його роль в системі мобілізації внутрішніх джерел фінансового оздоровлення підприємств.

5.1.2. Теми наукових робіт

1. Переваги та недоліки антикризових стратегій.
2. Аналіз причин банкрутств підприємств у Україні.
3. Джерела фінансової санації підприємств в Україні.
4. Методи дослідження зовнішнього середовища підприємства в Україні.
5. Шляхи удосконалення мотиваційних методів на підприємствах України.

6. Методи навчання

Вивчення дисципліни “Фінанси і кредит” передбачає проведення лекцій та семінарських занять з використанням мультимедійних презентацій, написання контрольних робіт, розв’язання ситуативних завдань, індивідуальні консультації з викладачем за темами курсу, а також наполегливу самостійну роботу, що включає підготовку рефератів або написання наукової роботи, виконання самостійних завдань.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності.
2. Принципи менеджменту.

3. Класифікація і характеристика функцій менеджменту.
4. Сутність та класифікація методів менеджменту.
5. Поняття та загальні характеристики організації.
6. Типи організацій в Україні.
7. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.
8. Сутність процесу управління.
9. Управлінський цикл.
10. Умови та етапи прийняття управлінських рішень.
11. Технологія прийняття управлінських рішень.
12. Значення інформації в управлінні організацією.
13. Сутність і зміст планування як функції менеджменту.
14. Послідовність процесу планування в організації.
15. Цілі організації та їх характеристики.
16. Інструменти планування.
17. Сутність функції організування.
18. Класифікація повноважень.
19. Процес делегування повноважень.
20. Види організаційних структур та їх характеристика.
21. Поняття мотивування та зміст функції мотивування.
22. Види мотивації персоналу.
23. Стадії мотиваційного процесу.
24. Елементи мотиваційного процесу.
25. Методи мотивації персоналу.
26. Поняття контролювання та його місце в системі управління.
27. Етапи процесу контролювання.
28. Види управлінського контролю.
29. Методи контролю персоналу.
30. Поняття регулювання та його місце в системі управління.
31. Сутність і зміст стратегічного менеджменту організації.
32. Рівні розроблення стратегій розвитку організації: стратегічна піраміда.
33. Класифікація стратегій розвитку організацій.
34. Аналіз середовища організації.
35. Формулювання місії і стратегічних цілей.
36. Вибір і оцінка стратегій.
37. Реалізація стратегії та контроль за нею.
38. Економічна сутність та основні принципи фінансової стратегії.
39. Етапи процесу розробки та реалізації фінансової стратегії.
40. Криза підприємства: економічний зміст та ознаки.
41. Стратегії антикризового менеджменту.
42. Механізми фінансової стабілізації та реалізації антикризового менеджменту.
43. Класифікація антикризових інструментів.
44. Економічна сутність та зовнішні ознаки банкрутства.
45. Ознаки доведення до банкрутства.
46. Процедури, що застосовують до боржника у справах про банкрутство.

47. Фінансові процедури процесу ліквідації під час банкрутства підприємств.

48. Процедура фінансової санації підприємства.

49. Реструктуризація активів підприємства.

50. Реструктуризація пасивів підприємства.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути залік; тести; реферати.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна робота (виконання домашніх завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт 10.

<p>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</p>	<p>Результат навчальних занять за семестр</p>	<p>Результат самостійної роботи за семестр</p>	<p>)</p>	<p>:</p>
<p>((</p>	<p>(</p>	<p>за семестр</p>	<p>)</p>	<p>10</p>

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

Підсумкові бали навчальної дисципліни	Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)	Кількість балів за підсумковим контролем
--	---	---

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних Занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 5 позитивних оцінок	Підготувати реферат	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
			Оцінка	Пояснення
12	97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
11	94-96			
10	90-93			
9	85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками
8	80-84			
7	75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією–двома значними помилками.
6	70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , але прогалини не несуть істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками
5	65-69			
4	60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи несформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
3	40–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , потрібні практичні навички роботи несформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-40			
1	1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст

				курсу неосвоєний , потрібні практичні навички роботи несформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
--	--	--	--	---

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Боднар О.А. Управління фінансовою санацією підприємства : курс лекцій / О.А. Боднар. – Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. 82 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8000/1/Upravlinnia%20finansovoiu%20sanatsiiei%20pidpriemstva.pdf>
2. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В., Абрамова А.С. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 231 с.
3. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>
4. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. – Харків : ХНУВС, 2021. 208 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/sumets_0004.pdf
5. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник / В.Г. Боронос, І.Й. Плікус. – Суми : Сумський державний університет, 2022. 459 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/87783/3/Boronos.pdf>

Додаткова

6. Андрущак Є.М., Біленька В.А. Фінансова санація як спосіб запобігання банкрутству підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 9(2). С. 451-456.
7. Боднар О.А., Бондаренко Г.Ю., Тарасенко В.П. Фінансова санація підприємства в умовах глобалізації України. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 35. С.138-143.
8. Бужимська К. О., Царук І. М.. Формування та розвиток системи контролінгу на промислових підприємствах. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № (1(95)).С. 3-7.
9. Васьківська К. В., Гринчишин Я. М. Санація як інструмент антикризового управління підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/11.pdf

10. Гавриш О., Пильнова В., Ващенко О. Фінансова санація як спосіб запобігання банкрутству підприємств. *Підприємництво та інновації*. 2021. № 17, 66-71. URL: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/17.13>
11. Капліна А. І. Контролінг як інструмент управління підприємством. *Економіка і суспільство*. 2021. Вип. 23. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/159/153>
12. Константиновський С. Кодекс України з процедур банкрутства: новели та перспективи. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 88-92.
13. Ліснічук О. А. Фінансове управління санаційною спроможністю машинобудівних підприємств України. *Бізнес Інформ*. 2017. № 2. С. 137-145.
14. Маланчук Т. В., Юрченко Д. В. Юридична сутність санації підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 11. С. 933-936.
15. Пігуль Н. Г., Семенець В. П. Сутність та значення санації підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економіка і суспільство*. 2020. № 21. С. 86-92.
16. Рудика В.І., Косарева І.П., Менькова Ю.В. Санація підприємства як чинник його фінансової захищеності. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 11. С. 300-306.
17. Череп О. Г., Павленко А. І. Дослідження сутності та структури санаційного потенціалу підприємства. *Економічний простір*. 2019. № 150. С. 71-75.
18. Шарова С. В., Тарасюк Н. Ю. Класична модель фінансової санації підприємства та переваги досудової санації. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 505-511.
19. Ясинська Д. В., Добровольська О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 81-84

Законодавча база

20. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
21. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
22. Методичні рекомендації щодо визначення вартості чистих активів акціонерних товариств із метою уніфікації розрахунку вартості чистих активів : Рішення НКЦПФР від 17 лист. 2004 р. № 485. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0485312-04#Text>
23. Про акціонерні товариства : Закон України від 27 лип. 2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n248>
24. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 груд. 2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
25. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак

неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : Наказ Міністерства економіки України від 19 січ. 2006 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>

26. Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії акцій, реєстрації та скасування реєстрації випуску акцій : Рішення НКЦПФР від 10 лют. 2022 р. № 98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0415-22#Text>

27. Про затвердження Порядку погодження планів санації : Наказ Фонду державного майна України від 04 берез. 2020 р. № 403. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0334-20#Text>

28. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12 лип. 2001 р. № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>

29. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n440>

Інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

30. Офіційний сайт Бюро економічної безпеки України. URL: <https://esbu.gov.ua/>

31. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

32. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>

33. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

34. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

35. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

36. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ. URL: <http://univd.edu.ua/>